0-meting Privacy & Security by Design

Kantoorautomatisering

10.2.e

Definitief

Versie 1.0.

Versie datum 12 februari 2019

Rubricering **Politie Intern**

« waakzaam en dienstbaar »

Documentinformatie

Versiegeschiedenis

Versie	Versie datum	Samenvatting van de aanpassing
0.1	30-01-2018	Opzet template rapport
0.8	21-12-2018	Reviewen
0.9	21-12-2018	Aanpassingen op basis van review
1.0	12-2-2019	Rapport definitief gemaakt

Review commentaar

Versie	Wanneer	Wie	Afdeling / Functie
0.9	21-12-2018	10.2.e	Gegevensautoriteit

Inhoudsopgave

Inleiding

Eind 2015 heeft de Auditdienst Rijk (ADR) gerapporteerd over uitgevoerde (externe) privacy audit en dat heeft aangetoond dat er op het gebied van Privacy en Security verbeteringen nodig zijn. Het verbeterprogramma Wpg en IB is daarna gestart om compliancy te realiseren (eerdere programma's hebben niet tot een bevredigend resultaat geleid). Met het meerjarig verbeterplan zijn in maart 2016 politieke toezeggingen gedaan aan de Tweede Kamer.[1]

Het meten van de Privacy & Security by Design (PSbD) compliancy van highrisk applicaties is onderdeel van het verbeterprogramma Wpg en IB.[2] Het PSbD uitvoeringskader staat aan de basis om de highrisk applicaties van de politie te laten voldoen aan het PSbD compliancy.

Privacy & Security by Design (PSbD)
PSbD betekent dat al in het stadium van het maken van ontwerpkeuzes en tijdens het ontwikkelen van de informatievoorzieningen, mechanismen worden ingebouwd voor informatiebeveiliging en de bescherming van persoonsgegevens. Dit vereist dat er in een zo vroeg mogelijk stadium wordt nagedacht over het gebruik van persoonsgegevens binnen de organisatie, over de noodzaak van het gebruik van gegevens en over de bescherming ervan.

Dit document beschrijft het resultaat van de 0-meting welke is uitgevoerd bij applicatie Kantoorautomatisering. Op basis van het de 0-meting zal per principe beschreven worden of ze voldoen aan de criteria van wet en beleid en op welke manier (actiepunten) verbeterd moeten worden. De 0-meting dient als hulpmiddel om duidelijker aan te geven wat er gedaan moet worden om PSbD compliant te worden. De score uit de 0-meting is bepaald op antwoorden gegeven door de direct betrokkenen van de applicatie.
In dit document wordt bij de aanbevelingen verwezen naar de principes en de onderliggende criteria met de volgende codering [p1c3]. Dit voorbeeld staat voor principe 1 (Éénmalige vastlegging) met criterium 3 (Verificatie in basisregistratie).

[1] Verbeterplan Wet Politiegegevens en Informatiebeveiliging
[2] Tranche 2018, Verbeterprogramma Wpg en IB

0-meting Kantoorautomatisering

Algemeen

Doel
Het doel van de PSbD 0-meting is het transparant in beeld brengen wat de actuele volwassenheid van highriskapplicaties op het gebied van PSbD. Vanuit deze 0-meting kan er op basis van de actiepunten toegewerkt worden naar een applicatie die PSbD compliant (Wpg compliant in het bijzonder) is. Om dit doel te bereiken is er gebruik gemaakt van uitvoeringskader PSbD wat in juli 2017 is vastgesteld.

Doelgroep
De landelijke portefeuillehouder kan dit document gebruiken om maatregelen te nemen om de applicatie PSbD compliant te maken. De gegevensautoriteit heeft op 22 november 2017 een brief naar de landelijke portefeuillehouder gestuurd omtrent het PSbD compliant maken van applicaties. Het portefeuilleteam voert in overleg met de portefeuillehouder de maatregelen uit. Waarbij de productowner de actiepunten prioriteert en verwerkt op de productbacklog.

Aanwezigen 0-meting

	Naam	Functie
Directe betrokkenen 0-meting Kantoorautomatisering	10.2.e	Dienst ICT, Dienstenmanager werkplekken
	10.2.e	IV-Expert, team advies, kantoorautomatisering
	10.2.e	Dienst ICT, Dienstenmanager werkplekken
	10.2.e	Business Expert
	10.2.e	IV-Expert, Team advies, kantoorautomatisering

	Naam	Functie
Toetsing	10.2.e	Adviseur architectuur en modellering
	10.2.e	Beleidsadviseur

Gespreksdatum	Nummer meting	Toelichting
27/11/2018	2018112701	De analyse is uitgevoerd op basis van de criteria afkomstig uit het uitvoeringskader **Privacy & Security by Design versie 2.0.**

Kantoorautomatisering

Omschrijving applicatie
Kantoorautomatisering is het totaal van basisprogramma's waarmee gewerkt wordt. Iedere medewerker krijgt een mail adres en toegang tot de kantoorautomatisering. Programma's uit de operatie, zoals BVH vallen hier niet onder. Voor deze 0-meting zijn de basisprogramma's door de betrokkenen ingedeeld naar:

- **T**ekstverwerking (Word, Wordpad, OneNote, Notepad++, Powerpoint, …)
- **B**eeldverwerking (Visio viewer, LibreOffice draw, XMind Pro, Paint, Paint.net, Visio(optioneel), Lightroom(optioneel), Photoshop(optioneel), …)
- **M**ail (Outlook)
- **S**preadsheets (Excel)
- **D**atabase programma's (Access)
- **I**nternet browsers[3] (Internet explorer, Google Chrome)

Alleen programma's die binnen deze categorieën vallen zijn gemeten. Niet meegenomen zijn bijvoorbeeld:

- Bestandsbeheer (Bestandsverkenner, Mappenstandaard, …)
- Readers/Players (Acrobat reader, Cute-PDF writer, PDFsam, Media player, …)
- Tools (IZarc, Keepass, Rekenmachine, Wody, CDBurnXP, Jabber, …)

Soorten verwerkingen van politiegegevens

Soort verwerking	X	Toelichting T = Tekstverwerking B = Beeldverwerking M = Mail S = Spreadsheets D = Databases
Verzamelen	X	TBMSD
Vastleggen	X	TSD
Ordenen	X	TBMSD
Bewaren	X	M
Bijwerken (het ontbrekende aanvullen / bestaande aanvullen)	X	TBMSD
Wijzigen (het bestaande aanpassen)	X	TBMSD
Opvragen	X	TBMSD Bijvoorbeeld zoeken in een tekstbestand.
Raadplegen	X	TBMSD
Gebruiken	X	TBMSD
Vergelijken	X	TBMSD
Verstrekken doormiddel van doorzending of enige vorm van terbeschikkingstelling (exporteren)	X	TBMSD Bijvoorbeeld door een document digitaal (mail) of analoog (post) te versturen.
Samenbrengen	X	TBMSD
Met elkaar in verband brengen	X	TBSD Bijvoorbeeld hyperlinks in tekst, facial recognition in lightroom, relaties leggen en excel of access
Afscherming	X	TBSD Door wachtwoorden op bestanden

[3] De web applicaties die geopend worden met een internet browser kunnen politiegegevens bevatten. Voor deze 0-meting is alleen gekeken naar de internet browser als portaal.

Uitwissen (weghalen/verwijderen zonder vernietigen)	X	M Door verwijderen naar prullenbak.
Vernietigen	X	M Door rechtstreeks verwijderen of door eegmaken prullenbak.

NB: Internet browsers zijn niet opgenomen in deze tabel omdat een portaal is en geen politiegegevens kan bevatten.

Verwerkingsgrondslag

Doelbinding	Verwerkingsgrondslag	X	Toelichting T = Tekstverwerking B = Beeldverwerking M = Mail S = Spreadsheets D = Databases
Dagelijkse politietaak	Artikel 8	X	TBMSD
Onderzoek rechtsorde bepaald geval	Artikel 9	X	TBMSD
Informatiepositie	Artikel 10	X	TBMSD
Geautomatiseerd vergelijken en in combinatie zoeken	Artikel 11		
Informanten	Artikel 12		Info over informanten staat in aparte omgeving.
Ondersteunende taken	Artikel 13		Mappenstandaard bevat artikel 13.

NB: Internet browsers zijn niet opgenomen in deze tabel omdat een portaal is en geen politiegegevens kan bevatten.

Artikel 8 (lid 1) Wpg: verwerking met het oog op de uitvoering van de dagelijkse politietaak

Artikel 9 (lid 1) Wpg: gerichte verwerking ten behoeve van een onderzoek met het oog op de handhaving van de rechtsorde in een bepaald geval

Artikel 10 (lid 1) Wpg: gerichte verwerking met het oog op het verkrijgen van inzicht in de betrokkenheid van personen bij bepaalde ernstige bedreigingen van de rechtsorde

Artikel 11 (lid 1) Wpg: verwerking teneinde vast te stellen of er verbanden bestaan tussen politiegegevens die worden verwerkt op grond van artikel 8 of 9

Artikel 12 (lid 1) Wpg: verwerking met het oog op de controle op en het beheer van een informant alsmede de beoordeling en verantwoording van het gebruik van informantgegevens.

Artikel 13 Wpg: de politiegegevens van artikel 8, 9 en 10 Wpg mogen verder worden verwerkt ten behoeve van de ondersteuning van de politietaak

Eindscore

Kantoorautomatisering scoort een volwassenheidsniveau 0 (onvoldoende). Dit houdt in dat er geen specifieke aandacht voor Privacy & Security by Design (PSbD) is. Zowel op grond van de wet als het politiebeleid voldoen de applicaties niet. Wij raden aan eerst de wetscriteria te behandelen. Voor een voldoende volwassenheidsniveau is het vereist dat een applicatie voldoende scoort op de wetscriteria.

De principes van de PSbD zijn voor een groot deel niet toepassing op de basisprogramma's van de kantoorautomatisering. Deels omdat het ingekochte standaard programma's betreft en deels omdat de bestanden met politiegegevens opgeslagen moeten worden in de mappenstandaard.
De principes met een negatieve score trekken daardoor de totale score snel omlaag. Maar als de betreffende actiepunten opgelost worden gaat de totale score ook weer snel omhoog.

Actiepunten:

- **(Wet art 32) Onderzoek of de huidige logging in de kantoorautomatisering voldoende is en borg zo nodig de maatregelen. In Word wordt bijvoorbeeld automatisch de laatste auteur bijgehouden. Bij mail wordt gelogd welke externe adressen voorkomen. [p4c1]**
- **(Wet art 32a) Onderzoek wat de behoefte is voor een rapportage van de audittrail en borg zo nodig de maatregelen. [p4c4]**

Aandachtspunten:

- Bij nieuwe soorten verwerkingen moet getoetst worden of een GEB van toepassing is. Bijvoorbeeld bij automatische herkenning van personen of objecten in beeldmateriaal. [p2c4]
- Bij ontwikkelingen richting het bewaren van politiegegevens in de cloud moet getoetst worden of dat past binnen het beleidskader van "Privacy en Security by Design". In de nieuwe datacenter strategie wordt bijvoorbeeld overwogen om exchange naar een public cloud te migreren. [p2]
- Bestanden die politiegegevens bevatten moeten alleen opgeslagen worden in de bronsystemen of in de mappenstandaard. Alleen dan is het mogelijk om de bewaartermijnen te handhaven. [p8]

Eindscore	Datum toetsing	0-meting versie	Wet	Beleid	Volwassenheid
Kantoorautomatisering	27/11/2018	2.0	25%	58%	0

Tabel 1: Resultaat TOETSING 1 PSbD

PRINCIPE	WEEGFACTOR		PERCENTAGE W(et)	PERCENTAGE B(beleid)	VOLWASSENHEID
Eenmalige vastlegging	Z	-	NVT	NVT	NVT
PDCA-cyclus	M	-	NVT	0%	0
Doelbinding	Z	-	NVT	100%	3
Verantwoording	Z	-	25%	0%	0
Autorisatie	Z	-	NVT	NVT	NVT
Metagegevens	Z	-	NVT	NVT	NVT
Kwaliteitszorg	Z	-	NVT	NVT	NVT
Bewaren en vernietigen	Z	-	NVT	NVT	NVT
Informatiebeveiliging	Z	-	NVT	100%	3
Privacy by default	Z	-	NVT	NVT	NVT
Toepassing standaarden	L	-	NVT	NVT	NVT
Verantwoordelijkheden belegd	M	-	NVT	83%	2
TOTALEN TOETSING		-	25%	58%	

In de afbeelding hierboven staan de volwassenheidsniveaus per principe beschreven. De eerste kolom geeft de weegfactor van het principe op de eindscore weer. De tweede en derde kolom geven het behaalde percentage van de beleids- en wetscriteria weer. Tot slot staat het volwassenheidsniveau per principe weergegeven. Dit niveau is gebaseerd op de score van alle principes van deze toets.
Voor de principes "Kwaliteitszorg", "Toepassing standaarden" en "Verantwoordelijkheden belegd" zijn er geen wettelijke criteria benoemd. Deze worden daardoor standaard met "NVT" gewaardeerd. Voor alle andere resultaten geldt dat deze alleen "NVT" krijgen als alle betreffende criteria niet van toepassing zijn.
In de volgende paragrafen worden de resultaten per principe nader toegelicht.

1.1 Eenmalige vastlegging

"Gegevens worden eenmalig vastgelegd en meervoudig gebruikt"

Naast dat het efficiënter en goedkoper is om gegevens te hergebruiken dan om gegevens opnieuw aan te maken of te verkrijgen zal ook de kwaliteit van gegevens verbeterd worden. Meerdere administratieve registraties van hetzelfde gegeven kunnen zorgen voor onduidelijkheid of inconsistentie van informatie. Bij de inzet van gegevens zal eerst gekeken moeten worden of er een authentieke bron is of dat al gegevens van eenzelfde of aantoonbaar ten minste gelijkwaardige kwaliteit en nauwkeurigheid beschikbaar zijn. In de gevallen waarin de politie met andere partijen samenwerkt, wordt bezien of de benodigde gegevens binnen de operationele en/of bedrijfsvoering keten kunnen worden verkregen.

Binnen de applicaties voor kantoorautomatisering is Outlook de enige applicatie die gegevens bewaard. De criteria van het principe eenmalige vastlegging zijn dan ook alleen voor Outlook getoetst. Er is echter geen enkel criterium van toepassing.

Principe	Weegfactor	Wet	Beleid	Volwassenheid
Eenmalige vastlegging	Zwaar (Z)	NVT	NVT	NVT

1.2 PDCA-cyclus

"*De werking van de informatievoorziening wordt bestuurd op basis van cyclische terugkoppeling*"

Om in de managementverantwoordelijkheid te kunnen voorzien is het belangrijk dat de informatievoorziening stuurinformatie levert zodat er zicht is op de gegevenskwaliteit en de informatiebeveiliging. Het is aan de betreffende verantwoordelijke managers om keuze te maken op basis van de stuurinformatie.

De meeste criteria van dit principe zijn niet van toepassing op de kantoorautomatisering. Maar er is op dit moment geen portefeuillehouder benoemd en het ontbreekt nog aan beleid over politiegegevens in mail.

Actiepunten:

- (Beleid) Zorg voor beleid en handhaving voor de omgang met politiegegevens in mail. Uitgangspunt bij het beleid moet zijn dat politiegegevens alleen opgeslagen worden in de bronsystemen of in de mappenstandaard. [p2c3]
- (Beleid) Zorg dat er een portefeuillehouder benoemd wordt voor kantoorautomatisering. Er is wel een aandachtsgebiedhouder benoemd (Jan Jansen). [p2c7]

Aandachtspunten:

- Bij nieuwe soorten verwerkingen moet getoetst worden of een GEB van toepassing is. Bijvoorbeeld bij automatische herkenning van personen of objecten in beeldmateriaal. [p2c4]
- Bij ontwikkelingen richting het bewaren van politiegegevens in de cloud moet getoetst worden of dat past binnen het beleidskader van "Privacy en Security by Design". In de nieuwe datacenter strategie wordt bijvoorbeeld overwogen om exchange naar een public cloud te migreren. [p2]

Principe	Weegfactor	Wet	Beleid	Volwassenheid
PDCA-cyclus	Middel (M)	NVT	0%	0

1.3 Doelbinding

"*Persoonsgegevens worden alleen verwerkt als daar een gerechtvaardigd doel voor bestaat en ze worden niet verder verwerkt op een wijze die onverenigbaar is met het oorspronkelijke doel.*"

Voor elke verwerking is het van belang om te bepalen voor welk doel de gegevens worden verwerkt. Op basis van de doelbinding kan worden gerechtvaardigd waarom (politie)gegevens verwerkt mogen worden.

Dit principe is niet van toepassing op de kantoorautomatisering. De doelbinding moet vastgelegd worden in de bronsystemen en in de mappenstandaard. Het is eventueel mogelijk om handmatig de doelbinding bij een verwerking van politiegegevens in de kantoorautomatisering vast te leggen.

Principe	Weegfactor	Wet	Beleid	Volwassenheid
Doelbinding	Zwaar (Z)	NVT	100%	3

1.4 Verantwoording

"De politie moet verantwoording kunnen afleggen over zijn taakuitvoering en over de gegevensverwerking die daarbij plaatsvindt."

De politie moet over zijn taakuitvoering verantwoording kunnen afleggen. Dit is vooral van belang voor gegevensverwerking in strafzaken en de inzet van opsporings- en geweldsbevoegdheden maar geldt ook voor de bedrijfsvoering in brede zin. De informatievoorziening moet het daarom mogelijk maken dat de politie verantwoording aflegt over handelingen en de totstandkoming van besluiten. De verantwoording ten aanzien van gegevensverwerking vormt het sluitstuk van de besturing van de informatievoorziening. De verantwoording zorgt tevens dat invulling gegeven kan worden aan de rechten van betrokkenen wiens persoonsgegevens verwerkt worden.

Er is nu een basale logging in de kantoorautomatisering actief. Het is niet duidelijk wat opgenomen zou moeten worden in de logging, wat de beveiliging tegen manipulatie is en wat voor behoefte er is aan een rapportage.

Actiepunten:

- **(Wet art 32) Onderzoek of de huidige logging in de kantoorautomatisering voldoende is en borg zo nodig de maatregelen. In Word wordt bijvoorbeeld automatisch de laatste auteur bijgehouden. Bij mail wordt gelogd welke externe adressen voorkomen. [p4c1]**
- (Beleid) De audittrail moet beveiligd zijn tegen manipulatie. Onderzoek of de audittrail voldoende beveiligd is. [p4c3]
- **(Wet art 32a) Onderzoek wat de behoefte is voor een rapportage van de audittrail en borg zo nodig de maatregelen. [p4c4]**

Principe	Weegfactor	Wet	Beleid	Volwassenheid
Verantwoording	Zwaar (Z)	25%	0%	0

1.5 Autorisatie

"*Aan gebruikers wordt toegang tot de informatievoorziening verleend op basis van noodzaak voor de uitvoering van de hen opgedragen werkzaamheden*"

Door de toegang en het gebruik van informatie en systemen te koppelen aan de werkzaamheden waarvoor deze nodig zijn, hoeven autorisaties niet meer op de persoon of het systeem te worden toegekend en wordt het mogelijk om de rechten vanuit de registratie van functies en werkzaamheden te organiseren en te beheren. Dit levert een reductie in beheerslast op, een beter overzicht op uitstaande gebruiksrechten en het wordt gemakkelijker om centraal autorisatiebeleid door te voeren.

Het principe "Autorisatie" is niet van toepassing op de programma's binnen kantoorautomatisering. Alle medewerkers krijgen automatisch toegang tot deze programma's.

Principe	Weegfactor	Wet	Beleid	Volwassenheid
Autorisatie	Zwaar (Z)	NVT	NVT	NVT

1.6 Metagegevens

"*Gegevens worden bij opslag en verdere verwerking voorzien van kenmerken die nodig zijn om de juistheid en de rechtmatigheid van de gegevensverwerking te waarborgen*"

Om de juistheid en de rechtmatigheid van het gebruik te kunnen waarborgen worden metagegevens vastgelegd over bijvoorbeeld de context, inhoud, structuur, vorm en gedrag evenals het beheer en gebruik. Deze metagegevens bepalen de wijze waarop deze gegevens (mogen) worden verwerkt.

Geen enkel criterium van het principe "Metagegevens" is van toepassing voor de programma's binnen kantoorautomatisering.

Principe	Weegfactor	Wet	Beleid	Volwassenheid
Metagegevens	Zwaar (Z)	NVT	NVT	NVT

1.7 Kwaliteitszorg

"*De informatievoorziening waarborgt de kwaliteit van de gegevensverwerking*"

Van de politie wordt verwacht dat de kwaliteitseisen (juistheid, doeltreffendheid, controleerbaarheid) van de te verwerken gegevens van te voren bekend zijn. Waarborgen voor gegevenskwaliteit zijn onmisbaar om de juiste werking van systemen en de integriteit van de informatievoorziening als geheel te waarborgen.

Afgezien van spellingscontrole zijn er geen eisen die aan de kantoorautomatisering gesteld kunnen worden. De spellingscontrole is, daar waar relevant, aanwezig.

Principe	Weegfactor	Wet	Beleid	Volwassenheid
Kwaliteitszorg	Zwaar (Z)	NVT[4]	NVT	NVT

[4] Er zijn voor dit principe geen wettelijke criteria benoemd.

1.8 Bewaren en vernietigen

"*Gegevens worden niet langer verwerkt dan is toegestaan en worden vernietigd zodra ze niet langer noodzakelijk zijn*"

De politie mag alleen gegevens verwerken indien en voor zolang daar een wettelijke grondslag voor bestaat. Als die grondslag komt te vervallen moeten de gegevens worden verwijderd of vernietigd. Ook voor gegevens waarvan blijkt dat ze onjuist zijn geldt dat ze moeten worden vernietigd of gecorrigeerd. De termijnen voor het verwerken, verwijderen en vernietigen zijn gekoppeld aan het doel waarvoor de gegevens verzameld worden en de werkprocessen waarin de gegevens verwerkt worden.

De politiegegevens die worden verwerkt met de kantoorautomatisering moeten opgeslagen worden in de bronsystemen of in de mappenstandaard. De bewaking van de termijnen vindt daar plaats. Dat geldt ook voor mailverkeer.

Aandachtspunten:

- Bestanden die politiegegevens bevatten moeten alleen opgeslagen worden in de bronsystemen of in de mappenstandaard. Alleen dan is het mogelijk om de bewaartermijnen te handhaven. [p8]
- Bij principe 2 is al het belang vermeld van het beleid voor politiegegevens in mailverkeer.

Principe	Weegfactor	Wet	Beleid	Volwassenheid
Bewaren en vernietigen	Zwaar (Z)	NVT	NVT	NVT

1.9 Informatiebeveiliging

"*De informatievoorziening wordt beveiligd met een adequaat stelsel van maatregelen op basis van risicobeheersing*"

Het belang van informatiebeveiliging is op basis van risicobeheersing al mogelijke schadelijke gevolgen door bedreigingen van de informatievoorziening op een bewuste manier afweegt tegen kosten en belemmeringen van beveiligingsmaatregelen. Met daarbij in acht nemen dat de politie een verantwoordelijkheid en verplichting heeft om de gegevens van de burgers te beschermen.

Dit principe is voor de kantoorautomatisering niet van toepassing. Desondanks zijn er wel paar maatregelen actief. Bijvoorbeeld:

- Er is beleid voor security patches.
- Het automatisch forwarden van mail naar externe adressen is geblokkeerd.

Principe	Weegfactor	Wet	Beleid	Volwassenheid
Informatiebeveiliging	Zwaar (Z)	NVT	NVT	NVT

1.10 Privacy by default

"*De verwerking van persoonsgegevens is standaard zo beperkt mogelijk ingericht*"

Zowel de AVG als de Wpg bevatten Privacy by Default en Privacy by Design als verplichte principes. Deze dienen ertoe om gegevensbescherming vanaf het moment van ontwikkeling van informatiediensten tot aan het laatste gebruik zoveel mogelijk in de gegevensverwerking te integreren. Daar waar Privacy by Design vooral toeziet op ontwerpkeuzes bij de *ontwikkeling* van informatiediensten is Privacy by Default van belang bij keuzemomenten tijdens *gebruik* van de informatiediensten. Dit principe verplicht organisaties om de privacy van betrokkenen zo veel mogelijk te beschermen door de verwerking van persoonsgegevens standaard (by default) op de meest privacyvriendelijke stand te zetten.

Dit principe is niet van toepassing voor kantoorautomatisering. Deels omdat het ingekochte standaard programma's zijn en deels omdat de verantwoording bij de gebruikers zelf ligt.

Principe	Weegfactor	Wet	Beleid	Volwassenheid
Privacy by default	Zwaar (Z)	NVT	NVT	NVT

1.11 Toepassen standaarden

"*Bij de gegevensverwerking wordt gebruik gemaakt van bestaande overheids- en ketenstandaarden*"

Door het gebruik van bestaande overheids- en ketenstandaarden bevordert de samenwerking tussen de organisaties en de interoperabiliteit van systemen. In de basis is het ban belang om waar mogelijk gebruik te maken van standaardisatie en uniformiteit binnen een informatievoorziening. Indien een organisatie hierin een eigen keuze maakt en afwijkt van standaarden zullen er afspraken gemaakt moeten worden over koppelvlakken bij gegevensuitwisseling tussen externe partijen.

Dit principe is niet van toepassing voor kantoorautomatisering omdat het ingekochte standaard programma's zijn die niet specifiek voor politie of overheidsbreed zijn ontwikkeld.

Principe	Weegfactor	Wet	Beleid	Volwassenheid
Toepassen standaarden	Zwaar (Z)	NVT[5]	NVT	NVT

[5] Er zijn voor dit principe geen wettelijke criteria benoemd.

1.12 Verantwoordelijkheden belegd

"*De verantwoordelijkheden voor de zorgvuldige en rechtmatige verwerking van gegevens zijn eenduidig belegd*"

Het is van belang dat de verantwoordelijkheden voor gegevensverwerking belegd zijn om de rechtmatigheid en de kwaliteit van de gegevensverwerking te kunnen waarborgen

Er is slechts één actiepunt voor de principe. Het grootste deel van de criteria is niet van toepassing omdat het ingekochte standaard programma's zijn.

Actiepunten:

- (Beleid) Zorg dat als politiegegevens per mail verstrekt worden dit conform de wet- en regelgeving plaats vindt. [p12c6]

Principe	Weegfactor	Wet	Beleid	Volwassenheid
Verantwoordelijkheden belegd	Zwaar (Z)	NVT[6]	83%	2

[6] Er zijn voor dit principe geen wettelijke criteria benoemd.

2. Verantwoording toetsing

Toetsingscriteria

De toetscriteria zijn afgeleid uit het document '2018-04-26_Uitvoeringskader_Privacy en Security by Design_v2.0'. Vervolgens zijn er criteria toegevoegd of aangescherpt op basis van documenten waar in het uitvoeringskader naar wordt verwezen. Het resultaat is met de auteurs van het uitvoeringskader besproken. Hun commentaar is verwerkt en nogmaals besproken.

Doel analyserapport
Het analyserapport geeft een cijfermatige analyse van de uitgevoerde toetsing met als doel om voor iedere informatievoorziening eenzelfde interpretatie van de toetsresultaten te genereren. Het resultaat van de analyse moet in samenhang met de bijzonderheden van de toetsing worden beschouwd. Alleen op deze manier ontstaat een compleet beeld van de mate van compliance van de informatievoorziening.

Herkomst
De herkomst van de criteria is met een W (wetgeving) en een B (beleid politie) gemarkeerd. Het toevoegen van de herkomst is gebaseerd op de gebruikte brondocumenten. Een W werd toegekend als de herkomst rechtstreeks herleidbaar was naar een wet, anders werd het een B. Tevens kan een criteria een W hebben, terwijl daarvan afgeleide criteria een B hebben gekregen. Ter verduidelijking het voorbeeld van het gebruik van basisregistraties. Voorzieningen moeten van de gegevens in die registraties gebruik maken. De politie heeft besloten om niet iedere voorziening afzonderlijk met een basisregistratie te koppelen, maar hiervoor kernregisters te gaan gebruiken. Het gebruik van de basisregistratie is dan een W, terwijl het gebruik maken van het kernregister een B is.

Volwassenheid:
Het resultaat van de toetsing is uitgedrukt in een volwassenheidsniveau voor de volledige toets en per principe. Het volwassenheidsniveau wordt uitgedrukt in een getal, 0 tot en met 3. De niveaus hebben de volgende betekenis (bron: Vooronderzoek_PSbD_Highrisk_applicaties v1.doc):

- Niveau 0: Er is geen specifieke aandacht voor PSbD.
- Niveau 1: Er is wel specifieke aandacht op het gebied van PSbD, maar die is niet toereikend om te voldoen aan de wet (Wpg) op basis van het (politie)beleid.
- Niveau 2: Er is wel specifieke aandacht op het gebied van PSbD en is afdoende om te voldoen aan de wet (Wpg), maar niet toereikend voor het (politie)beleid.
    - Wpg compliant
- Niveau 3: Het aandacht op het gebied van PSbD voldoet aan de wet en het vastgestelde (politie)beleid.
    - PSbD compliant

Bij het bepalen van de volwassenheid wordt er gekeken naar de huidige situatie van de applicatie. Er kan hierbij onderscheid gemaakt worden tussen ontwikkeling, invoering en uitvoering. Om de volwassenheid te bepalen wordt er gekeken in hoeverre vereiste functionaliteiten de status van uitvoering hebben gekregen. Hiermee kan het dus voorkomen dat er actiepunten genoteerd staan die wel al ‘in ontwikkeling’ en/of ‘ ingevoerd worden’ staan[7].

De betekenis van de volwassenheidsniveau ’s is meetbaar gemaakt door het formuleren van de volgende bedrijfsregels. Het uitgangspunt hierbij is dat wettelijke criteria zwaarder wegen dan beleidscriteria.

[7] Bijlage 1: Uitgangspunt bij compliance

Bedrijfsregels volwassenheidsniveau
Als de criteria zijn beoordeeld als “niet van toepassing” dan zijn er geen criteria benoemd of de criteria zijn niet van toepassing gebleken voor de applicatie.

Niveau 0: Een volwassenheidsniveau 0 moet worden toegekend, indien een van de volgende voorwaarden van toepassing is:

a: aan minder dan 35% van de wettelijke criteria wordt voldaan
b: de wettelijke criteria zijn niet van toepassing, en aan minder dan 35% van de beleidscriteria wordt voldaan.

Niveau 1: Een volwassenheidsniveau 1 moet worden toegekend, indien een van de volgende voorwaarden van toepassing is:

a: aan ten minste 35% maar minder dan 100% van de wettelijke criteria wordt voldaan
b: de wettelijke criteria zijn niet van toepassing, en aan ten minste 35% maar minder dan 50% van de beleidscriteria wordt voldaan.

Niveau 2: Een volwassenheidsniveau 2 moet worden toegekend, indien een van de volgende voorwaarden van toepassing is:

a: aan alle wettelijke criteria, en aan niet alle van de beleidscriteria wordt voldaan.
b: de wettelijke criteria zijn niet van toepassing, en aan ten minste 50% maar minder dan 100% van de beleidscriteria wordt voldaan.

Niveau 3: Een volwassenheidsniveau 3 moet worden toegekend, indien een van de volgende voorwaarden van toepassing is:

a: aan alle wettelijke criteria en aan alle beleidscriteria wordt voldaan
b: aan alle wettelijke criteria wordt voldaan en de beleidscriteria zijn niet van toepassing
c: de wettelijke criteria zijn niet van toepassing, en aan alle beleidscriteria wordt voldaan

NVT : Een volwassenheidsniveau NVT moet worden toegekend, indien de volgende voorwaarde van toepassing is:

a: de wettelijke criteria en de beleidscriteria zijn niet van toepassing

Weegfactor
Van ieder principe is een weegfactor bepaald. Dit zijn L(icht) - M(iddel) en Z(waar). In combinatie met de procentuele score op zowel de wettelijke als beleidscriteria biedt dit de mogelijkheid te prioriteren welke werkzaamheden als eerste moeten worden uitgevoerd om een principe compliant te krijgen aan het uitvoeringskader.

De verdeling van de principes over de weegfactoren is als volgt:

Weegfactor	Licht (L)	Middel (M)	Zwaar (Z)
Aantal	1	3	9

Aandachtspunten
1: Volwassenheidsniveau 1:

Voor het vaststellen van dit niveau maakt het geen verschil of de voorziening of het principe geheel of deels aan een of alle min 1 wettelijke criteria voldoet.

2: Beleidscriteria:

Met uitzondering van niveau 3 geldt dat de mate waarin de voorziening voldoet aan de beleidscriteria, uitgedrukt in een percentage, niet van invloed is op de vaststelling van het volwassenheidsniveau. Het percentage beleidscriteria bij een principe is wel een indicatie of meer of minder inspanning moet worden geleverd om het principe compliant te krijgen aan het uitvoeringskader. Met name in combinatie met de percentages van de wettelijke criteria bij het volwassenheidsniveau 1 en in combinatie met de weegfactor geeft het inzicht bij het prioriteren van werkzaamheden om de voorziening compliant te maken.

3: Privacy functionaris:

De applicatie specifieke requirements mbt PSbD worden tijdens de ontwikkeling bepaald in samenwerking met de Privacy Functionaris en de business expert. Daarnaast is de privacy functionaris eerste aanspreekpunt mbt vragen over privacy.

Disclaimer

Aan de resultaten op basis van het gebruik van de 0-meting wordt geen enkele garantie met betrekking tot de mate van compliance van de getoetste voorziening gegeven. Tevens wordt geen enkele garantie gegeven inzake de juistheid of volledigheid van de checklist als gevolg van veranderende wet- of regelgeving.

Bijlage 1: Uitgangspunt bij compliance

De Portefeuillehouder is verantwoordelijk voor ontwikkeling en invoering van de landelijke uniforme oplossing
De Eenheidschef is verantwoordelijk voor het uitvoering van de politietaken met gebruik van de landelijke uniforme oplossing. Na invoering is de landelijke oplossing én de gebruikers in staat om politietaken uit te voeren met de landelijke oplossing

Ergo voor compliance betekent
Compliance in de uitvoering is een verantwoordelijkheid van de Politiechef (eenheidschef)
Compliance in de landelijk uniforme oplossing is een verantwoordelijkheid van de Portefeuillehouder.
Bij compliance van de landelijke uniforme oplossing gaat het óók om de invoering